

سلمان قاسمیان (کا کا) د نگی شعیری ششگه را نه ل گه رووی تکه شانی چینایه تیدا . . عه بدو سه مان (م شخه)

سلمان قاسمیان (کا کا)؛ یکه که له د نگی شعیری س شالیست کان که له ج رگی شش شى ئه راندا هاته م یدانى خه باتى چینایه تی له کوردستان. کا که به چک و وش له س نگی ردا بوو. به چک وک بازووی په پایینی چینی کرکار، په شم رگی یکه کی که نه د د ری که م په ی زحمه تکه شان و حیزبی که م نیستی ئه ران بوو و به وش وش وک شاعیر و نووسه ری چینایه تی و به رگریکه رکه کی سه سه خت و مان دوونه ناسه کی به رزه و نه دیه کانی چینی کرکار هه سو او بوو. کا که هه به به ت نه شاعیر نه بوو، به که کو نه نام نووسه کی چالاک و له ه مان کاتیشدا چالاکوانه که بوو دژ به سته م و توندوتیژی سه ر ژنان و مندا نه. (کا که) ی شاعیر به به وایه کی قوو به مارکسیزم چاکی له ده کات به لادا و ده که و ته هه نگاوان به سه رکه وتن به سه ر په یژ کانی خه بات. کا که وک شاعیر که له هه نگاو سه سه ر تایید کانی و له هه و ی به رجه سته کردنه و ی شعیری پر لیتاری بوو له کوردستان.

سلمان قاسمیان (کا که) وک شاعیر کات که اپه یینی جه ماو ری ۱۹۷۹ دژی ده سه هاتى پاشایه تی له ئه ران سه ربه نه دا، ئه وده م کا که ی شاعیر ته م نه بیست سا نه بوو. هه ر نه و نه ژانه وک شاعیر که گه نه ج به نووسین و خویندنه و ی شعیری ششگه نه ش به شداری نه و اپه یین و خه بات ده کات. کا که له ج رگی نه و خه بات ده قا ده به ته و و ناسه ی نووسینی ووناکتر و شلگیرانه تر ده ده که و ته. تا سه سه ر نه جام له سه سه ر و ته ئه ده بی کرکار یی ده گیرسه ته و. ئیتر له و نه ژ و ته تا ئه سته کا که ی شاعیر به رده وام شعیر و نووسینه کانی له به رزه و نه دی چینایه تی کارگه راندا نووسیو و ده نووسه ت.

هه رچی نه ژ

له کارگی په نا تا و نه

خو نه ده که م نه گى په نا و

نه نه، دوو نه ده به م و!

گیان ده به خشم

بـ ماشین و بـ کـرـسـ و کارگـکان و
 زـنـنـ زـنـنـ دـتـوـمـو
 مـرگ بـ خـم دـنـمـو!
 بـز و تروسک و ئاسایش
 حـز و هـز و تـین و توانم
 دـبـم، دـیکـم ناوجـرگی
 بـبـزـی و بـزـی پار و...
 دـرگای گریـ و نـج و مـینـت
 لـ خـم و گشت کـسوکارم دـکـمـو! (۱)

سلـمان قاسمیانی(کاک) گـرجی زوو کوردستانی جـهـشت و چوو وـاـتی
 سوید، هـر لـپـیـوـنـدیدا بوو لـگـگـ کوردستان و هـزی پـشمـرگـی
 کـمـمـ و خـباتی چینایـتی لـ کوردستان. ئـ و لـ سویدیش بـ شاعر
 لـسـر چکـی شاعری کرـکاری بـردـوام بوو.

من کـبـرم، ژینـ بارم
 ژینی منـ، کـس و کارم
 چی بازگـی، چـم، کـو
 دـبـم، دیسانیش نـدارم
 نام لـ زارنـژدیهاداس
 داری دارایـ نـیارم
 ئـستـری ئاسمان دـزان
 بـ پشوویـک بـقـرارم. (۲)

ئیتلزامی چینایـتی شاعر لای کاک، ئیلتزام بـ خـبات لـپـناو
 ئامانجـ بـرزـکانی ئینسان. ئـمـش شوناسی شاعری و ئاوـنـی
 ناسینـوی پـیـامی چینایـتی ئـدـبـ لای کاک و هـموو ئـ و ئـدیباـنـی
 کـ لـ و گـشـنـیگایـو دـوانـنـ ئـدـبی کرـکاری.

سلـمان قاسمیانی (کاک) وـکـ ژنامـنووس
 سلـمان قاسمیانی(کاک) جگـ لـ نووسینی شاعر، لــواری
 ژنامـگـریـدا لـی بـرچاوی گـاـو. کاک سـرنووسـری گـقاری
 هانا(خوولی یـکـم) لـ ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۳ لـ ئـستـ دـگـری. گـقاری هانا
 هـر تـها گـقارـک نـبوو، بـکو پـرـژـیـکی مـعریفی چینایـتی بوو.
 جگـ لـ دـرکردنی گـقارـک، کتـبـشی بـ نووسـران چاپ دـکرد. خوولی
 دووـمی گـقاری هانا لـ ۲۰۱۶ و دـست پـدـکات و هـشت ژمارـی
 گـقاری هانا دـرچوو. (۳) کاک جگـ لـ گـقاری هانا و چاپکردنی
 کتـب، سایتی گـقاری هانا بـبـو دـبات و لـهـمان کاتیشدا ناوـندی

هونـر و ئـدـبی کرـکاری ها ناش بـیـوـ دـبات، (۴) لـ وـا تی سویدیش
کاـکـ بـ ماوـی ۱۲ سا سـرنووسـری گـفـاری (مناـان بـر لـ هـموو
شتـک) بـ زمانـی سویدی بووـ. (۵)

سلـمان قاسمیانی(کاـکـ) و شیـعـری منداـان

کاـکـی شاعیر لـ بواری نووسینی شیـعـری منداـاندا هـوـی خـی داوـ.
نامیلکـی (ئاو و هـتاو) کـ ۱۰ شیـعـری منداـان لـخـ دـگـرت،
هـوـوـکی شاعیر بـ بـشداریکردن لـو جیهاـنـ بـگـردـی منداـان.

پـستی مـرفـ سوور بـ یان شـ
سپی یان زـرد تار بـ یان گـش
ئینسان هـر ئینسانـ گیانـ
ناگـی بـهـی بـنگی لـش

بـیک چاو دـوانـتـ خـک
ئینسانی ئازاد و دـپاک
دـی لیدـدا بـ گشت کـس
شادی گشتی دـو بـ تاـک. (۶)

شاعیر پـچـوانـی زـربـی ئـو شاعیرانـی شیـعـر بـ منداـان دـنووسن،
بـ دیدگایـکی پـشـکـوتووخوازانـوـ بنـما پـروـردـیـکـانی شیـعـر بـ
سادـترین شـوـ و بـ زمانـکی جوان دـیخاتـ بـرچاو منداـانی
چاوگـش.
ئـنجام

لـکـتاییدا سلـمان قاسمیانی(کاـکـ)ی شاعیر و نووسـر و
ژنامـنووسی پـشـکـوتووخواز(*)، لـ هـنگاو سـرـتاییدـکانـی
ژیانیدا و لـگـی شیـعـر و بـشـداری پـپـینی جـماوـری ساـی ۱۹۷۹
ی ئـران دـبـت و دواتر لـیزـکانـی کـمـمـ و حیزبی کـمـنیستی
ئـراندا بـ وشـ و چـک خـبات دـکات دژ بـ ستـم و نایـکـسانی
کـمـمـگـ. دواي گـیشتنیشی بـ ئـوروپا هـر بـردـوام دـبـت و چـندین
کتـب بـزمانـکانـی کوردی و فارسی و سویدی بـچاپ دـگـنـت. گـفـاری
هانا بـ دوو خوولی جیاواز دـردـکات و دـبـت سـرنووسـر. سایتـی
گـفـاری هانا بـیـوـ دـبات و ناوـندی هونـر و ئـدـبی کرـکاری
هانا دادـزـنـت و بـ ماوـی زیاتر لـ دـیـیک سـرنووسـری
گـفـارـکی منداـان بـ زمانـی سویدی لـئـستـ دـگـرت.

(*) سلـمان قاسمیانی (کاـکـ) ی شاعیر و نووسـر و ژنامـنووس لـ
ساـی ۱۹۵۹ ی زایینی لـ شاری سـردـشت، لـ بنـما پـکی زـحمـتـش

لە دایک بوو. خوڤندنی سەر تایی و ناوڤندی هەر لێ و شارێ تێواو کرد و دوو ساڵ لە دانشسەرێ رای ١٥هه‌نانی مام‌ستای قەتبخانێ سەر تایی لە شاری "نەغەد" دەرستی خوڤند و دوایی وێکوو مام‌ستای سەر تایی لە ده‌ها تەکانی سەر ده‌شت د‌ستی به‌ کار کرد. له‌گه‌ سه‌ره‌هه‌دانی ١٥هه‌ینی جه‌م‌او‌ری ١٩٧٩ دژی ده‌سلاتی پاشایه‌تی، کاکه‌ش چوو له‌ ناو که‌ی ١٥هه‌رینه‌وه‌ و به‌ نووسین و خویندن‌وه‌ی شیعرێ شه‌رشگه‌ران‌ه‌ش به‌شداری خه‌باته‌که‌ بوو. دوای هاته‌ن سه‌رکاری که‌ماری ئیسلامی، چالاکی ئه‌ده‌بی و که‌مه‌لایه‌تی کاکه‌ به‌ ئازادی و به‌رابه‌ری په‌ڕی سه‌ند و چوو له‌ ناو ریزه‌کانی په‌شمه‌رگه‌ی که‌مه‌مه‌وه‌. له‌ که‌تایی سا‌ی ١٩٨٤وه‌ کاکه‌ له‌ سوید ده‌ژی. سا‌ی ١٩٩٥ خوڤندنی به‌ای که‌مه‌مه‌ناسی له‌ سوید ته‌واو کرد و له‌و که‌ته‌وه‌ له‌ مه‌یدانی په‌شگیری و که‌تایی هه‌نان به‌ توندوتیژی نامووسی، کاری کردوو. سا‌ی ٢٠٠٦ خه‌ته‌ی "ره‌خراوی به‌ره‌وه‌ری فادیم"ی له‌ سوید په‌شکه‌ش کرا به‌ زه‌گرتن له‌ چالاکی به‌ره‌به‌اوی له‌ که‌مه‌مه‌گای سویدی دژ به‌ کولتووری نامووسپه‌رستانه‌ و ژنکه‌ژی. هه‌ر له‌ سه‌ر ته‌ی لاوه‌تیدا د‌ستی به‌ نووسینی شیعر کرد. له‌ نه‌وه‌ یزی په‌شمه‌رگه‌ی که‌مه‌مه‌دا زه‌ره‌که‌ له‌ شیعه‌کانی ده‌م به‌ ده‌م ده‌خوڤنه‌رانه‌وه‌ و وێکوو سه‌روود ده‌وترانه‌وه‌. یه‌که‌مه‌ سه‌روودی سه‌مه‌ی که‌مه‌مه‌ به‌ نه‌وی "په‌شمه‌رگه‌ی که‌ره‌کارانین" له‌ شیعه‌کانی کاکه‌یه‌. تا ئه‌ستا ١١ که‌مه‌مه‌ شیعر به‌ کوردی، چوار به‌ فارسی و سه‌ دان به‌ زمانی سویدی له‌ به‌اوه‌کراوه‌ته‌وه‌. به‌جگه‌ له‌وانه‌ به‌ زمانی سویدی هه‌شت که‌ته‌بی له‌ سه‌ر به‌ته‌ی که‌مه‌مه‌ایه‌تی جه‌راوه‌یه‌ر وێکوو مافی مه‌ناه‌ن، ئازادی تاک و ئازادی سیاسی، مه‌سه‌له‌ی دین و توندوتیژی، راسیسم و نسبییه‌تی کولتووری به‌اوه‌کرده‌ته‌وه‌. سه‌رجه‌م به‌ره‌مه‌می چاپکه‌راوی کاکه‌ ٢٩ که‌ته‌به‌. سه‌له‌مان قاسمیانی وێکه‌ سه‌رنووسه‌ری گه‌قاری ئه‌ده‌بی و کولتووری "هانا" که‌ خولی یه‌که‌مه‌ی له‌ سا‌هانی ١٩٩٥-٢٠٠٣ ده‌رچوو. هه‌روه‌ها خولی دوو‌مه‌ی گه‌قاری هانا له‌ ٢٠١٦ وه‌ ده‌ستی په‌که‌رده‌وه‌ و هه‌شت ژماره‌ی له‌ده‌رچوو و ئه‌ستا له‌ به‌اوه‌بوونه‌وه‌ وه‌سته‌وه‌. جگه‌ له‌مانه‌شه‌له‌مان قاسمیانی(کاکه‌) ماوه‌ی ١٢ سا‌ سه‌رنووسه‌ری گه‌قاری "مه‌ناه‌ن به‌ر له‌ هه‌موو شه‌ته‌که‌" به‌ زمانی سویدی بوو. (٧)

عه‌بدوله‌ سه‌له‌مان(مه‌شه‌خه‌)

سه‌ر ته‌ی نیسانی ٢٠٢٦

په‌راوه‌ز و سه‌رچاوه‌کان:

(١) سه‌له‌مان قاسمیانی(کاکه‌)، ته‌فان، شیعر، چاپخانه‌ی هانا، سوید،

- چاپی دوو، م، ۱۹۹۵، لاپښکاني ۷ و ۸.
- (۲) ټېډو، سلېمان (مېشخو)، نېټلېجاي شيعري کرکاري کوردي، لېټوکر او کر او کاني ناوې ندي هونېر و نېټلېجاي کرکاري هانا، چاپي يېک، م، ۲۰۲۱، لاپښکاني ۳۴۴ و ۳۴۵. جې ئاماژې لېم کېږي دا نيو د لرېک شاعير بېخې د ستکاري کردوو و من نيو د ښو د ستکاريکراو کې شاعيرم داناو.
- (۳) دوا ژمارې خووې دوو، مې گېفاري هانا ژمارې ۸ ي ساې ۲۰۲۳.
- (۴) ناوې ندي هونېر و نېټلېجاي کرکاري هانا لې واقيعدا لې دوو شاعير و نېټلېجاي کرکاري پېکھات نېوانيش سلېمان قاسمياني (کاک) و ټېډو، سلېمان (مېشخو) بوون. شاياني باسې نېم ناوې ندي لې چې ندين بېنې هېويست و نالېزايې تي سياسي چينايې تي خې دژ بې پېشېلکاريې کاني نازادي لې کوردستان دېرېو.
- (۵) گېفاري (مناېان بېر لې هېموو شتېک) گېفاريکي تايېت بې منداېان بوو و بېزماي سويدي دېردېچوو، ژمارې يېک لې ساې ۲۰۰۳ هاتې دېر و دواژمارېش لې ساې ۲۰۱۲ بېاو بېو.
- (۶) سلېمان قاسمياني (کاک)، ئاو و هېتاو، شيعر بې منداېان، ئينتشاراتي هانا، سويد، چاپي يېک، م، ۱۹۹۵، لاپښکاني ۱۹ و ۲۰.
- (۷) ټېډو، سلېمان (مېشخو)، نېټلېجاي شيعري کرکاري کوردي، لېټوکر او کر او کاني ناوې ندي هونېر و نېټلېجاي کرکاري هانا، چاپي يېک، م، ۲۰۲۱، لاپښکاني ۳۳۱ و ۳۳۲.